

Олексій Ткачук,
аспірант кафедри цивільного
та господарського права
юридичного факультету
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
ORCID: 0000-0003-3596-5040

DOI 10.32782/2306-9082/2023-51-9

УДК 342.9

Адміністративна юрисдикція з визнання торговельної марки добре відомою судом

Загальновизнано, що відомі бренди в результаті тривалого використання, багаторічної інтенсивної рекламної кампанії та незмінно високої якості товарів і послуг не тільки отримують заслужене визнання споживачів, але й стають об'єктами недобросовісного використання. Порушенням може бути відтворення або імітація торгової марки, що вказує на асоціацію із зображенням або семантикою відомої торгової марки, яка використовується для маркування подібних товарів. Це може бути використання ідентичної або схожої торговельної марки для різнорідних товарів і послуг, ідентичної або схожої торговельної марки для однорідних товарів і послуг, але на території іншої країни. Для запобігання порушенням прав власників торгових марок у всьому світі запроваджено законодавчі механізми, завдяки яким розширено правову охорону такої категорії торгових марок, як «загальновідомі». Оскільки однією

з двох способів визнання торговельної марки добре відомою є визнання такої марки рішенням суду, то є актуальною та нагальною потреба дослідження даного питання.

Проблему судового розсуду було досліджено в роботах О. Холмса, Б. Кардозо, Г. Харта, Р. Дворкіна, А. Барака, Д. Б. Абушенко, Л. Н. Берг, О. Т. Боннера, Е. В. Васьковського, С. Ф. Демченко, В. С. Канціра, К. Т. Комісарова, П. В. Куфтирева, Л. М. Ніколенко, О.П. Орлюк, О. А. Папкової, Д. М. Притики, Й. О. Покровського, М. Б. Рісного, Н. О. Чечіної, Д. М. Чечота, С. Я. Фурси та ін. Проблематика охорони торговельних марок, зокрема, добре відомих марок досліджена у роботах Т. С. Демченко, Д. В. Дзик, А. Кодинець, Я. Контдратюк, П. Ф. Немеш, Т. Родіонова, О. А. Росомахіної, О.П. Світличного, О. Д. Святоцького, Д. Федорова та ін.

Метою даної **статті** є розкриття особливостей адміністративної

юрисдикції з визнання торговельної марки добре відомою судами України, провести аналіз деяких рішень суду з даного питання, а також надання відповідних пропозицій стосовно напрямів удосконалення визнання торговельної марки добре відомою судами України різного судочинства.

Перш за все, потрібно надати визначення «адміністративній юрисдикції», під якою, наприклад, Вербіцька М. В. розуміє, що це правовий інститут, що містить сукупність юридичних ознак (властивостей) адміністративної справи, на основі яких закон визначає суд, що має право та зобов'язаний розглянути таку адміністративну справу й вирішити її по суті [1, с. 201].

Про належність (неналежність) конкретного публічно-правового спору до юрисдикції адміністративного суду, її відмежування від інших видів судової юрисдикції можна судити за сукупної наявності зовнішніх ознак публічно-правових відносин, з яких цей спір виник. Саме такі ознаки і є критеріями адміністративної юрисдикції. Відсутність принаймні одного з критеріїв унеможливорює висновок про належність конкретного публічно-правового спору до юрисдикції адміністративного суду.

Відтак, суддя Верховного суду, доктор юридичних наук Володимир Бевзенко критеріями адміністративної юрисдикції виокремлює:

1. Публічно-правові (адміністративно-правові) відносини.

2. Рішення, дії, бездіяльність суб'єктів владних повноважень або виконання носіями публічних повноважень обов'язків, передбачених законодавством.

3. Присутність у спірних правовідносинах суб'єкта владних повноважень, суб'єкта делегованих повноважень або носія публічних повноважень.

4. Здійснення суб'єктом адміністративного повноваження, спір про

право чи обов'язок у сфері публічного адміністрування.

5. Законодавство, яке закріплює повноваження суб'єктів у сфері публічного адміністрування (адміністративне законодавство чи адміністративна норма, якими врегульовано спірні правовідносини) [2, с. 145].

Розглядаючи адміністративну юрисдикцію, треба сказати, що вона є складовою більш загального поняття, ніж термін «юрисдикція». Зазвичай останній трактується, як ми вже зазначали, сукупністю правочинів відповідних державних органів вирішувати правові суперечки та відносини щодо правопорушень, тобто оцінювати дії суб'єкта права з погляду їх правомірності, застосовувати юридичні санкції до правопорушників. Найчастіше «юрисдикцією» позначаються підвідомчість, підсудність справ, і навіть система відповідних юрисдикційних органів. Визначаючи місце юрисдикції в адміністративному процесі, треба виходити з широкого розуміння останнього та його поділу на різновиди, одним з яких є адміністративно-юрисдикційний процес, здійснюваний у двох формах: провадження у справах про адміністративні правопорушення та провадження у суперечках, що виникають з адміністративних правовідносин. Ця діяльність здійснюється переважно органами виконавчої влади, до компетенції яких належить розгляд та вирішення справ у галузі адміністративної юрисдикції, адміністративних спорів, притягнення до відповідальності та застосування різних заходів державного примусу з метою захисту охоронних правовідносин [3, с. 93–94].

Гудим І. Зазначає, що під «адміністративною юрисдикцією» треба вважати діяльність щодо розгляду та вирішення адміністративно-правових конфліктів (справ про адміністративні правопорушення та суперечки, що виникають з адміністративних правовідносин),

що здійснюється уповноваженими на те адміністративними органами або судами з дотриманням відповідної процедури. Визначаючи місце юрисдикції в адміністративному процесі, треба виходити з широкого розуміння останнього та його поділу на різновиди, одним з яких є адміністративно-юрисдикційний процес, здійснюваний у двох формах: провадження у справах про адміністративні правопорушення та провадження за суперечками, що виникають з адміністративних правовідносин [3, с. 96].

Широкий зміст адміністративної юрисдикції охоплює встановлений законом порядок розгляду й вирішення індивідуальних (адміністративних) справ, що виникають у сфері державного управління, спеціально уповноваженими на те органами (посадовими особами) та у відповідних випадках загальними (звичайними) судами. В юридичній літературі підкреслюється відсутність охоплення широким підходом розгляду справ в адміністративних судах і заміна класичного розуміння процесу широким і вузьким тлумаченням цього терміну. Необхідно зазначити і те, що питання про види адміністративно-юрисдикційної діяльності залишаються дискусійними, єдиної концепції з цього приводу не вироблено. Крім того, в юридичній літературі трапляються суперечливі погляди щодо віднесення до адміністративної юрисдикції заходів адміністративного примусу [4, с. 233].

Наробок С. В. зробив висновок про те, що відносини у сфері інтелектуальної власності як об'єкт адміністративно-правової охорони можна розглядати як комплекс заходів, здійснюваних уповноваженими суб'єктами, спрямованих на врегулювання та захист адміністративно-правових відносин, що виникають у процесі здійснення та реалізації особистих немайнових та майнових прав від протиправних посягань, а також

попередження правопорушень під загрозою застосування заходів адміністративного примусу [5].

З приводу визнання знаку добре відомим у судовому порядку існує певна неврегульованість, оскільки в Україні взагалі відсутній правовий механізм даної процедури. Зважаючи на те, що в даних справах відсутній спір про право, вони мають розглядатися в порядку окремого провадження як виду неспорядного цивільного судочинства, в порядку якого розглядаються цивільні справи про підтвердження наявності або відсутності юридичних фактів, що мають значення для охорони прав та інтересів особи або створення умов здійснення нею особистих немайнових чи майнових прав або підтвердження наявності чи відсутності неоспорюваних прав (ч. 1 ст. 293 Цивільного процесуального кодексу України).

Однак ч. 2 зазначеної статті серед переліку справ, що розглядаються судом в порядку окремого провадження, не містить згадки про визнання добре відомими знаків для товарів та послуг. Натомість ч. 3 даної статті містить вказівку на «інші справи у випадках, встановлених законом». Вважаємо дане формулювання таким, що є недостатнім для чіткого закріплення правового механізму визнання у судовому порядку знаків добре відомими, та може призвести до правової плутанини та невизначеності в даній сфері. Тому вважаємо доцільним доповнити ч. 2 ст. 293 ЦПК пунктом «визнання добре відомими знаків для товарів та послуг» [6, с. 135].

Проаналізувавши практику вирішення справ стосовно інтелектуальної власності, а саме визнання ТМ добре відомою, ми дійшли до висновку, що справи розглядаються у різних видах судочинства. Звичайно, якщо подається позов про визнання торговельної марки добре відомою до суду загальної юрисдикції десь на периферії,

ми маємо розуміти, що часто судді, які вирішують такі справи, не мають належної підготовки та відповідних знань. Адже серед факторів визнання – відомість торговельної марки у відповідному секторі ринку, тривалість використання, фактор опитування, цінність тощо. Для того щоб це оцінити, потрібно бути фахівцем. Таким чином, можна сказати, що до переліку торговельних марок, визнаних добре відомими, потрапляють насправді такі, які і близько не відповідають вимогам закону. А якщо йдеться про визнання торговельної марки, наприклад, Апеляційною палатою, то там працюють насправді фахівці, що забезпечує серйозний кваліфікований підхід до оцінки властивостей заявленої торговельної марки.

Те саме можна сказати і про систему господарських судів, у якій сконцентровано найбільшу кількість справ щодо об'єктів інтелектуальної власності. І звичайно, серед таких судів найбільшу практику має Господарський суд міста Києва з причин розташування відповідача – Мінекономіки, яке розташоване у м. Києві [7].

Законом передбачено два способи набуття ТМ добре відомою: Апеляційною палатою та судом. Який спосіб обрати – вирішує заявник, тому на законодавчому рівні звинувачувати особу у обранні способу визнання ТМ добре відомою не має підстав.

Законодавство щодо охорони прав на торговельні марки, як, власне, і всі спеціальні закони у сфері інтелектуальної власності, можна умовно поділити на дві частини: ту, що стосується правового регулювання набуття прав, і ту, що стосується їх захисту. У цивілізованому світі давно існує розуміння, що для вирішення конфліктів у цій доволі складній сфері слід створювати спеціалізовані суди з інтелектуальної власності.

Ухвалений у новій редакції у 2017 році Господарський

процесуальний кодекс України містить норми щодо юрисдикції Вищого спеціалізованого суду з питань інтелектуальної власності [8, с. 187]. Відповідно до цих норм, новоутворений суд розглядає справи про визнання торговельної марки добре відомою [9].

Вищий суд з питань інтелектуальної власності де-юре було створено Указом Президента України «Про утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності» 29 вересня 2017 року [10]. Конкурс до Вищого суду з питань інтелектуальної власності оголошений 30 вересня 2017 року. Станом на сьогодні він досі триває.

Проект Закону про Вищий суд з питань інтелектуальної власності включено до порядку денного дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання, але прийнято не було [11]. Наразі процедура формування, інстанційність, повноваження та навіть назва Вищого ІР суду викликають чи мало запитань, критики та зауважень з боку юридичної спільноти [12, с. 129].

Створення спеціалізованих судів у сфері інтелектуальної власності – це практика, якої дотримуються багато зарубіжних країн: Німеччина, Фінляндія, Великобританія, Швейцарія та інші. І це є усталеним підходом до організації правосуддя, враховуючи таку складну специфіку як об'єкт права інтелектуальної власності [13, с. 68].

Розгляд та вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності нерідко вимагає спеціальних професійних знань і практичних навичок, які часто відсутні у суддів, унаслідок цього значна кількість прийнятих рішень переглядаються вищими інстанціями. Не можна не відзначити, що спори у сфері інтелектуальної власності традиційно належать до одних із найбільш складних. Значною мірою ці обставини зумовлюються специфікою таких спорів, судова практика щодо яких характеризується достатньою різноманітністю. Досить часто суддя,

який розглядає спір у сфері інтелектуальної власності, змушений поряд із вирішенням суто правових питань (про наявність чи відсутність права, факту правопорушення, розміру заподіяної шкоди тощо) також досліджувати технічні аспекти, що належать до предмета доказування (наприклад, питання схожості конфліктних позначень, використання у виробі відповідача всіх ознак, включених до незалежних пунктів формули винаходу, що охороняється патентом позивача, застосування сукупності суттєвих ознак промислового зразка тощо). Сприяти вирішенню таких питань має судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності [14, с. 10].

Поки до суддів не ставляться вимоги щодо кваліфікації з питань права інтелектуальної власності, але в проєкті закону «Про Вищий суд з питань інтелектуальної власності» ставляться вимоги до суддів з питань підтримання кваліфікації суддів у Всесвітній організації інтелектуальної власності та спеціалізованих міжнародних організацій [15].

Якщо говорити про кваліфікацію суддів, то, наприклад, італійський суддя має лише «юридичні знання», тому він, як правило, зобов'язаний призначити експерта в цій категорії справ з метою отримання технічних знань, необхідних для вирішення справи [16].

У деяких європейських країнах суддя, який бере участь у технологічних спорах, сам може мати необхідну освіту, тому не завжди є потреба в залученні експерта до розгляду справи. Слід зазначити, що, наприклад, Апеляційна рада Європейського патентного відомства складається із суддів, що мають юридичну освіту, та з тих, які мають технічну освіту [17].

В цивільному законодавстві України, як і в законодавствах інших країн, питання захисту прав розкриваються в аспекті застосування тих чи інших способів захисту. Разом з тим,

норми про загальні положення щодо їх застосування (підстави, предмет, сфера застосування) у законодавствах відсутні.

На думку Гори М. А. визнання ТМ добре відомою вже є способом захисту прав інтелектуальної власності з чим, власне, не можна не погодитися [18].

Суд, який повинен розглянути справу, має з'ясувати такі питання:

1) відповідність торговельної марки встановленим вимогам для її реєстрації, що є передумовою чинності, передбаченої всіма законами країн ЄС, узгодженими з Регламентом Європейського парламенту і Ради (ЄС) № 2017/1001 від 14 червня 2017 року Про торговельну марку Європейського Союзу [19];

2) наявність порушення наданого законом обсягу охорони шляхом прямої імітації «або «порушення через еквівалентність»;

3) розмір збитків, компенсації, що вимагає правовласник від відповідача, особи, щодо якої позивач має припущення, що вона є порушником його прав, після встановлення факту порушення прав відповідачем [20, с. 71].

У спорах про визнання знака добре відомим залежно від конкретних обставин справи Компетентний орган повинен залучатися до участі у справі як відповідач або третя особа, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору.

Позивач, пред'являючи вказану вимогу про визнання знака добре відомим повинен довести:

– ступінь відомості чи визнання знака у відповідному секторі суспільства;

– тривалість, обсяг та географічний район будь-якого використання знака;

– тривалість, обсяг та географічний район будь-якого просування знака, включаючи рекламування чи оприлюднення та представлення на ярмарках чи виставках товарів та/

або послуг, щодо яких знак застосовується;

– тривалість та географічний район будь-яких реєстрацій та/або заявок на реєстрацію знака за умови, що знак використовується чи є визначним;

– свідчення успішного відстоювання прав на знак, зокрема територія, на якій знак визнано добре відомим компетентними органами;

– цінність, що асоціюється зі знаком [21].

До речі, список цих питань не обмежений, і про це вказує Постанова Пленума Вишого господарського суду від 23.03.2012 № 5 «Про деякі питання практики призначення судових експертиз у справах зі спорів, пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності» [22].

З'ясування деяких з перелічених факторів щодо конкретної торговельної марки потребує спеціальних знань, а отже, господарські суди у справах про визнання торговельної марки добре відомою мають залежно від змісту наведених факторів призначати судову експертизу або витребувати необхідні відомості від сторін чи інших учасників судового процесу.

На думку Крижної В. М. видається, що потрібно скористатися зарубіжним досвідом і виключити можливість визнання торговельних марок добре відомими у судовому порядку. Якщо цього не буде зроблено, то хоча б передбачити в законодавстві, що особа, чия торговельну марку визнано добре відомою має можливість посилатися на цю обставину у відносинах з третіми особами і ставити питання про захист своїх прав лише з моменту внесення відомостей про цю добре відому торговельну марку до Державного реєстру. Такий підхід забезпечить існування єдиного Державного реєстру добре відомих торговельних марок і можливість реалізації права інших осіб на інформацію [23, с. 189].

Дана інформація нами підтверджується, адже визнання торговельної марки добре відомою компетентним органом включає в собі ведення Єдиного реєстру, який є загальнодоступним, а визнання торговельної марки добре відомою в судовому порядку не включає в себе обов'язок компетентного органу включити дану марку до реєстру. Так, наприклад, рішенням Арцизького районного суду Одеської області від 23.09.2020 у справі справа № 492/962/20 визнано добре відомою в Україні торговельну марку «SALUTE BOSCO САЛЮТЕ БОСКО» на ім'я Науково-виробничого підприємства «НИВА» у вигляді Товариства з обмеженою відповідальністю щодо товарів 33 класу вин/ігристих, вин шампанського з 01 лютого 2009 року. Також визнано добре відомою в Україні торговельну марку «ТАІРОВО БОСКО TAIROVO BOSCO» на ім'я Науково-виробничого підприємства «НИВА» у вигляді Товариства з обмеженою відповідальністю щодо товарів 33 класу вин/ігристих, вин шампанського з 01 лютого 2009 року [24]. В даних позовних вимогах відсутня позиція щодо зобов'язання Державного підприємства «Український інститут промислової власності» внести до переліку добре відомих в Україні торговельних марок на відміну від рішення Північного апеляційного господарського суду від 21.09.2021 справа № 910/20752/20 [25].

Ми перевірили виконання вказаного рішення і у реєстрі не знайшли відповідної торговельної марки. Вочевидь, є сумнів щодо виконання частини четвертої статті 25 Закону, яка передбачає, що у разі визнання торговельної марки добре відомою в судовому порядку особа, торговельна марка якої визнана добре відомою, інформує Національний орган інтелектуальної власності (НОІВ) про таке рішення з метою внесення такої інформації до переліку добре відомих в Україні

торговельних марок та здійснення публікації в Бюлетені [21].

Особливістю захисту добре відомих торговельних марок є дата з якої починається захист, і ця дата не повинна збігатися із датою винесення судового рішення. Пунктами 1 і 4 ст. 25 закону передбачено, що охорона прав на добре відомий знак здійснюється згідно з ст.6-bis Паризької конвенції про охорону промислової власності та цим законом на підставі визнання знака добре відомим апеляційною палатою або судом; з дати, на яку, за визначенням апеляційної палати чи суду, знак став добре відомим в Україні, йому надається така сама правова охорона, якби цей знак був заявлений на реєстрацію в Україні. При цьому вона поширюється також на товари і послуги, що не споріднені з тими, для яких знак визнано добре відомим в Україні, якщо використання цього знака іншою особою стосовно таких товарів і послуг указуватиме на зв'язок між ними та власником добре відомого знака і його інтересам, ймовірно, буде завдано шкоди таким використанням.

Цікавим є приклад визнання добре відомою торговельну марку «Корвалол». Історично ситуація складалася так, що за Радянського Союзу цей лікарський засіб було створено на Київському хіміко-фармацевтичному заводі ім. Ломоносова, який згодом став акціонерним товариством «Фармаком». І в травні 1993 року «Фармаком» була подана заявка на отримання свідоцтва на торговельну марку «Корвалол». В одній заявці було подано два варіанти власне запису – кирилицею і латиницею. Вони отримали свідоцтво, слід зазначити, що вони були в Україні єдиним виробником цього лікарського засобу і за Радянського Союзу, і в період незалежності. Але оскільки сам по собі лікарський засіб є достатньо популярним, то інші виробники фармацевтичної

продукції вирішили, що вони можуть спробувати використовувати цей знак, однак зареєструвати на себе. Це була, зокрема, ПрАТ «Фармацевтична фірма Дарниця» та інші підприємства. Було подано відповідні заявки і, як не дивно, видано свідоцтва. Тобто за наявності знака «Корвалол», зареєстрованого «Фармаком», було видано свідоцтво на знак «Корвалол-Дарниця».

Насправді це неправильна ситуація. Якщо це стосується фармацевтичних препаратів, то ми в аптеці не питаємо «Корвалол-Дарниця» чи «Корвалол-Фармак» тощо. Ми запитуємо «Корвалол», і нам видають саме цей лікарський засіб. Так на ринку автоматично відбувається змішування товарів різних виробників. До речі, ситуації, коли одні й ті самі препарати на ринку вирізняються саме за фірмовим найменуванням виробника, цілком можливі, але це стосується зазвичай тільки міжнародних непатентованих назв лікарських засобів, тобто тих субстанцій, назви яких вважаються суспільним надбанням [26].

Якщо проаналізувати практику України щодо визнання судом позначення добре відомою торговельною маркою, то наглядно видно кілька недоліків. По-перше, питання вирішується одноособово суддею чи у випадку залучення експерта у сфері інтелектуальної власності базується на одноособовому висновку експерта, тобто без проведення будь-яких опитувань, як це має місце з процедурою в Апеляційній палаті. По-друге, цей механізм уже почали використовувати для пред'явлення позову до відповідача, який насправді є підставною особою позивача, а тому не має наміру захисту прав. Це дає можливість практично без будь-яких перепон визнати позначення добре відомою торговельною маркою і безстроково користуватися перевагами цього. По-третє, відсутній механізм надання доступу іншим

особам до переліку позначень, визнаних добре відомими торговельними марками судом. Адже така інформація необхідна для того, щоб розуміти, зокрема, використання яких позначень буде порушувати права інших осіб, а також на які позначення і стосовно яких товарів та послуг можна набути майнові права інтелектуальної власності. Так, відповідно п. 3 ст. 6 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» не можуть бути зареєстровані як знаки позначення, які є тотожними або схожими настільки, що їх можна сплутати зі знаками, визнаними добре відомими. В іншому випадку наступають негативні наслідки для правоволодільца: отримане свідоцтво може бути визнано недійсним у зв'язку з невідповідністю зареєстрованого знака умовам надання правової охорони (п. 1 ст. 19 Закону).

У той же час питання доступу до інформації досить чітко вирішено стосовно знаків, визнаних добре відомими в Україні за рішенням Апеляційної палати, і ми про це писали. Вони заносяться до Переліку знаків, визнаних добре відомими в Україні Апеляційною палатою.

До того ж логічно було б публікувати і саме судові рішення, щоб розуміти підстави для прийняття саме такого рішення судом (оскільки, на жаль, не всі судові рішення відображаються в реєстрі, особливо, якщо вони винесені давно). Інформація з цього реєстру досить наглядно показує існуючі недоліки у зв'язку з можливістю визнання торговельної марки в судовому порядку. Зокрема, наглядно видна тенденція зловживання правами. Подається позов до так званого технічного відповідача, з яким існує попередня домовленість, і ставиться вимога про припинення порушення прав і визнання бажаного позначення добре відомою торговельною маркою. У більшості випадків ця схема проводиться через суди загальної

юрисдикції, в яких, на жаль, відсутня спеціалізація і низька обізнаність суддів з питаннями інтелектуальної власності. Розгляд справ у цьому випадку проводиться без відповідачів, ніхто нічого не заперечує, відповідно суд приймає рішення, яке потім ніхто не оскаржує. Це слугує однією з причин прийняття рішень, в яких визнається позначення добре відомою торговельною маркою, яке насправді таким не є.

Якщо рішення, про визнання Торговельних марок добре відомими апеляційною палатою загальнодоступні і сформовані, то судові рішення мають хаотичний характер і досить таки об'ємні, тому згрупувати їх у один додаток неможливо, оскільки Єдиний державний реєстр судових рішень за даними параметра пошуку «визнання торговельної марки добре відомою» містить 2261 документ [27].

Підняті питання захисту прав інтелектуальної власності на добре відомі торговельні марки судами України, зокрема проблеми застосування проваджень судами, актуальності діяльності Спеціалізованого суду, актуальних питань з'ясування судами при визнанні торговельних марок добре відомими.

Встановлено, що способом захисту прав добре відомої торговельної марки в судовому порядку є встановлення такої марки добре відомою разом з відновленням порушених прав та припинення такої дії із застосуванням заходів компенсаційного характеру.

Актуальним лишається проблематика ведення Єдиного реєстру торговельних марок, визнаних добре відомими компетентним органом (НОІВ) на основі рішень судів, оскільки законодавством відсутня вимога повідомлення суду компетентного органу, що потребує правового нормами Цивільного процесуального кодексу України та Господарського процесуального кодексу України.

Список використаних джерел

1. Вербіцька М. В. Межі адміністративної юрисдикції: спірні питання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. URL: http://lsej.org.ua/3_2020/50.pdf (дата звернення: 21.10.2023).
2. Бевзенко В. М. Критерії адміністративної юрисдикції. *Соціальні права та їх захист адміністративним судом* : збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 4 вересня 2020 року). Київ : 2020. 424 с. С. 145–150.
3. Гудим І. Сутність адміністративної юрисдикції та її місце в адміністративному процесі. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 1. С. 92–97.
4. Стрелко А. С., Волох О. К., Адміністративна юрисдикція та підсудність адміністративних справ. *Морально-правові засади публічного адміністрування у секторі безпеки та оборони* : №№ Матеріали науково-практичного семінару / ред. колегія : І. Д. Пастух (голова), В. М. Дорогих, О. К. Волох. 2023. 268 с.
5. Надобко С. В. Інтелектуальна власність як об'єкт адміністративно-правової охорони. URL: <https://maup.com.ua/assets/files/expert/9/13.pdf> (дата звернення: 21.10.2023).
6. Дорожко Г. К., Стойко Д. А. Деякі аспекти правової охорони добре відомих знаків в Україні. *Збірник наукових статей по матеріалам доповідей на VI Міжнародної наукової-практичної конференції*. Інститут інтелектуальної власності Національного університету «Одеська юридична академія» в м. Київ, К., 2014. С. 129–136.
7. Андрощук Г. О., Роботягова Л. І. Єдиний патентний суд ЄС: організаційні та економіко-правові засади функціонування. *Наука технології інновації*. 2019. № 2(10). С. 34–43. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/ediniy-patentniy-sud-es-riziki-zalishayutsya.html> (дата звернення: 21.10.2023).
8. Канарик Ю. С., Банк М. Ю. Юрисдикція суду з питань інтелектуальної власності. *Молодий вчений*. 2018. № 6(1). С. 185–187.
9. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 06.11.1991 № 1798. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> (дата звернення: 21.10.2023).
10. Про утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності : Указ Президента від 29 вересня 2017 № 299. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/299/2017#Text> (дата звернення: 21.10.2023).
11. Про порядок денний дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання : постанова Верховної Ради України від 7 лютого 2023 року № 2911-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2911-IX#Text> (дата звернення: 21.10.2023).
12. Вальчук О. І. Система інтелектуальної власності України: сучасний стан та перспективи розвитку. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2022. № 1. С. 127–133.
13. Канарик Ю. С., Петлюк В. О. Актуальні питання створення Вищого суду з питань інтелектуальної власності. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. С. 67–69.
14. Кодинець А. О. Захист прав інтелектуальної власності в умовах впровадження судової реформи. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 3. С. 9–13.
15. Проект закону «Про Вищий суд з питань інтелектуальної власності» URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73540 (дата звернення: 21.10.2023).
16. Massimo Scuffi. The enforcement of intellectual property rights in Europe: administration and judiciary. URL: https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:DS-KdQKIBsQJ:https://www.wipo.int/edocs/mdocs/arab/en/wipo_ipr_mct_04/wipo_ipr_mct_04_4.doc+&cd=18&hl=uk&ct=clnk&gl=hu&client=avast-a-1 (дата звернення: 21.10.2023).

17. About the Boards of Appeal. URL: <https://www.epo.org/law-practice/case-law/appeals/about-the-boards-of-appeal.html> (дата звернення: 21.10.2023).

18. Гора М. А. Правова охорона добре відомих торговельних марок в Україні. 2016. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/9047/1/72-75.pdf> (дата звернення: 21.10.2023).

19. Регламент ЄС № 2017/1001 від 14 червня 2017 року про торговельну марку Європейського Союзу (кодифікація). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_003-17#Text (дата звернення: 21.10.2023).

20. Москаленко В. В. Юридична відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня магістра : спец. 081 – право / наук. кер. М. С. Уткіна. Суми : Сумський державний університет, 2020. 82 с.

21. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15 грудня 1993 року № 3689-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text> (дата звернення: 21.10.2023).

22. Про деякі питання практики призначення судових експертиз у справах зі спорів, пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності : Постанова Пленума Вищого господарського суду від 23.03.2012 № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005600-12#Text> (дата звернення: 21.10.2023).

23. Крижна В.М. До питання охорони торговельних марок в контексті євроінтеграції. *Міжнародний конгрес європейського права : збірн. наук. праць* (м. Одеса, 21–22 квітня 2017 р.). Одеса : Фенікс, 2017. 356 с.

24. Рішення Арцизького районного суду Одеської області від 23.09.2020 у справі справа № 492/962/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91770145> (дата звернення: 21.10.2023).

25. Рішення Північного апеляційного господарський суду від 21.09.2021 справа № 910/20752/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/100268350> (дата звернення: 21.10.2023).

26. «Лексус» – не «Лексус», «Ямаха» – не «Ямаха», або Ситуацію із захистом прав на торгові марки у нашій країні може покращити спеціалізований суд. URL: <http://www.golos.com.ua/article/306806> (дата звернення: 21.10.2023).

27. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/> (дата звернення: 21.10.2023).

Ткачук О. П. Адміністративна юрисдикція з визнання торговельної марки добре відомою судом

Стаття присвячена дослідженню поняттю адміністративної юрисдикції у сфері охорони прав інтелектуальної власності на добре відомі торговельні марки в Україні.

Проводиться правовий аналіз поняттю адміністративної юрисдикції та співставлення його із адміністративним провадженням щодо визнання торговельної марки добре відомою судами України. Акцентовано увагу на важливості з'ясування судами України фактів підтвердження результатів опитування, проведеного дослідницькою організацією, яка спеціалізується в галузі проведення соціологічних або маркетингових досліджень; досліджуються докази розповсюдження продукції як на території України, так і на територіях іноземних країн з метою визнання торговельної марки добре відомою.

Оскільки питання підтвердження відомості торговельної марки здійснюється двома шляхами: визнання торговельної марки добре відомою Апеляційною палатою Національного офісу інтелектуальної власності та визнання торговельної марки добре відомою судовою інстанцією в Україні, метою статті є проведення правового аналізу визнання торговельної марки добре відомою судами України.

Підсумовуючи проведений аналіз можна виділити наступні проблемні аспекти, що тормозять захист прав інтелектуальної власності на добре відомі торговельні марки:

- перешкоди у діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності (відбір суддів, розпочаття роботи судом і розгляд спеціалізованих справ, відсутність практики у розгляді конкретних справ);
- відсутність єдиного підходу суддів до визнання торговельної марки добре відомою в Україні;
- з огляду на судову практику, варто, мабуть, започаткувати ведення окремого Реєстру визнання торговельної марки добре відомою Вищим судом з питань інтелектуальної власності.

Ключові слова: спеціально уповноважений орган з питань інтелектуальної власності, торговельна марка, Єдиний державний реєстр судових рішень, Єдиний реєстр торговельних марок, визнаних добре відомими, Апеляційна палата НОІВ, судова влада.

Tkachuk O. Administrative jurisdiction over the recognition of a trademark is well known by the court

The article is devoted to the study of the concept of administrative jurisdiction in the field of intellectual property rights protection for well-known trademarks in Ukraine.

A legal analysis of the concept of administrative jurisdiction and its comparison with administrative proceedings regarding the recognition of a trademark as well-known by the courts of Ukraine is carried out. Attention is focused on the importance of clarifying by the courts of Ukraine the facts confirming the results of the survey conducted by a research organization that specializes in the field of sociological or marketing research; evidence of the distribution of products both on the territory of Ukraine and on the territories of foreign countries is being investigated in order to recognize the trademark as well-known.

Since the issue of confirmation of trademark information is carried out in two ways: recognition of a trademark as well-known by the Appeals Chamber of the National Office of Intellectual Property and recognition of a trademark by a well-known court in Ukraine, the purpose of the article is to conduct a legal analysis of the recognition of a trademark as well-known by the courts of Ukraine.

Summarizing the analysis, the following problematic aspects can be identified that hinder the protection of intellectual property rights for well-known trademarks:

- obstacles in the activity of the High Court on intellectual property issues (selection of judges, commencement of work by the court and consideration of specialized cases, lack of practice in consideration of specific cases);
- lack of a unified approach of judges to recognition of a trademark as well-known in Ukraine;
- in view of judicial practice, it is probably worth starting to maintain a separate Register of trademark recognition by the well-known Supreme Court on Intellectual Property.

Key words: specially authorized body on intellectual property issues, trademark, Unified State Register of Court Decisions, Unified register of trademarks recognized as well-known, NOIP Appeals Chamber, the judiciary.

